

Вказане свідчить, що розмір шкоди завданої злочином, склад якого передбачений в ст. 160 КК України, в залежності від часу його вчинення протягом календарного року буде різним. В свою чергу, різною буде мінімальна межа неправомірної вигоди, яка потрібна для кваліфікації злочину передбаченого ст. 160 КК України. Відповідно до цього, виникає питання, який розмір мінімальної заробітної плати потрібно враховувати при кваліфікації підкупу виборців, учасників референдуму? Який діє на момент проведення виборів, або той, який діє на 01.01. поточного бюджетного року. Вважаємо, що вказана особливість є недоречною і потребує корегування. На нашу думку, узгодження відповідних положень КК України можливе двома варіантами: 1) привести диспозицію ст. 160 у відповідність з іншими статтями КК України шляхом зміни в її диспозиції показника в мінімальній заробітній платі та неоподаткований мінімум доходів громадян; 2) враховувати при кваліфікації злочину передбаченого ст. 160 КК України протягом поточного року розмір заробітної плати який діє на 01.01 відповідного року.

Акімов М.О., доцент кафедри
кримінального права НАВС, к.ю.н.

ДО ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРОТИДІЇ ВОЄНІЗОВАНИМ ТА ЗБРОЙНИМ ФОРМУВАННЯМ

Найбільшим дестабілізуючим фактором соціально-економічної та політичної обстановки в Україні сьогодні є прояви сепаратизму на її південному сході. Самопроголошені квазідержавні утворення, користуючись підтримкою з-за кордону, намагаються за будь-яку ціну легітимізувати своє існування та водночас здійснюють масовану «експропріацію» власності фізичних і юридичних осіб на загарбаних територіях, аби фінансово забезпечити власне існування.

У ситуації, що склалася, вкрай важливим є забезпечення реалізації принципів невідворотності та індивідуалізації кримінальної відповідальності. У протилежному випадку безкарність та неадекватність покарання вчиненому лише поглибить сепаратистські настрої.

Наразі більшість кримінальних проваджень у зоні АТО розпочаті за ст.ст. 258, 258-1, 258-3, 258-4, 258-5 КК України. Не заперечуючи такої кваліфікації, вважаємо за доцільне наголосити: терористичні злочини – це лише окремі прояви злочинної діяльності. Належна кримінально-правова оцінка дій винних осіб (в першу чергу керівників самопроголошених «республік» та командирів їх різноманітних підрозділів) об'єктивно вимагає застосування інших статей КК, зокрема ст. 260, що передбачає відповідальність за вчинення злочинів спеціально створеними, організованими, ієрархічно побудованими об'єднаннями осіб, часто-густо спеціально підготовлених, навчених і оснащених.

Така кримінально-правова оцінка, на наш погляд, більш точно відображає організований характер масового порушення закону на південному сході України. Крім цього, вона адекватно відображає саме процес вчинення багатьох злочинів, а не одноразовість та потенційну відсутність співучасті (як при терористичному акті).

Перш за все слід з'ясувати зміст поняття формувань, про які йдеться. Ознака «не передбачене законом» означає порушення при створенні такого формування положень Конституції (ч. 6 ст. 17, ч. 2 ст. 37) або інших законів України (ст. 4 Закону України «Про об'єднання громадян»).

Термін «формування» – специфічно воєнний. Ним може бути підрозділ, загін, дружина тощо; під формуванням також розуміють і процес створення (бойового злагодження). Відтак слушно припустити, що:

- хоча кількість осіб у формуванні залишається оціночною ознакою, доцільно вважати її чисельно відповідною принаймні первинній військовій одиниці (відділенню, розрахунку, екіпажу);

- формування як військова одиниця не існує без командира та підлеглих, а отже, має місце лише при складних різновидах співучасті.

Характеристики формування «воєнізоване» та «збройне» детально описані у примітці до ст. 260 КК. Проте залишається незрозумілим, чому термін «збройне формування» має означати не різновид формування воєнізованого, а «групу»? Адже останнє поняття передбачає і співвиконавство без попереднього розподілу ролей, а це неможливо, коли мова йде про подібне формування. Крім цього, незаконне формування за визначенням не може мати будь-яку зброю на законних підставах, та й зброя лише тоді є такою, коли вона придатна для використання за призначенням. Нарешті, чинна редакція ст. 260 КК не визнає предметом злочину бойову техніку, хоча згідно ч. 2 цієї статті постачання збройним формуванням військової техніки (не бойової, хоча це суттєво різні поняття) є кримінально караним.

З метою подолання наведених упущень і прогалин та для належної кваліфікації дій винних осіб за ст. 260 КК нам уявляється за доцільне:

1. Змінити назву даної статті, виклавши її як «Незаконна парамілітарна діяльність». Поняття «парамілітарний» (лат. – «подібний до військового») максимально точно відображає характер такого формування та охоплює і воєнізовані, і збройні формування.

2. Визначити простий склад злочину як «Створення не передбаченого чинним законодавством парамілітарного формування, а так само і участь у його діяльності...». Таким чином можна буде наголосити на підвищеній суспільній небезпеці формування і усунути невідповідність між назвою та диспозицією ч. 3 ст. 260 КК.

3. Ч. 2 ст. 260 КК сформулювати як «Керівництво зазначеним у частині першій цієї статті формуванням, його фінансування, постачання вогнепальної чи холодної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв, бойової

техніки...». Це більш точно відповідатиме сутності керівництва як діяльності та визначатиме предмет злочину.

4. У чч. 3 та 4 ст. 260 КК передбачити кваліфікований («Участь у складі зазначеного у частині першій цієї статті формування у нападі на підприємство, установу, організацію чи фізичну особу...») і особливо кваліфікований складу злочину («Діяння, передбачене частиною третьої цієї статті, що спричинило загибель людини або інші тяжкі наслідки...»).

5. Передбачити у ст. 260 КК заохочувальну норму («Особа звільняється від кримінальної відповідальності за діяння, передбачене частиною першою цієї статті, якщо вона добровільно вийшла зі складу парамілітарного формування та повідомила про його існування органи державної влади») та примітку («Під парамілітарним формуванням слід розуміти об'єднання фізичних осіб, що побудоване на засадах єдиноначальства, підпорядкованості та дотримання дисципліни, у якому проводиться військова, спеціальна чи фізична підготовка та яке може мати на озброєнні вогнепальну чи холодну зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої, бойову техніку»).

Шеремет О.С., професор кафедри кримінального права Класичного приватного університету м. Запоріжжя, к.ю.н., доцент

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: РЕАЛЬНІСТЬ ЗАВДАННЯ

Сутність будь-якої держави, яка прагне стати на шлях демократії, проявляється в одному з фундаментальних прав його суспільства – народовладді. Тільки народ повинен встановлювати владу, захищати та охороняти її. Через відповідні державні органи та органи місцевого самоврядування суспільство може і